

LIETUVOS ADMINISTRACINIŲ GINČŲ KOMISIJOS KLAIPĖDOS APYGARDOS SKYRIUS

S P R E N D I M A S

2025 m. rugpjūčio 1 d. Nr. 21RE-188 (AG2-140/13-2025)
Klaipėda

Lietuvos administracinių ginčų komisijos Klaipėdos apygardos skyrius (toliau – ir Komisija), susidedantis iš Komisijos narių Marinos Adomaitės, Lauros Bernikienės ir Ingos Drąsutavičienės (Komisijos posėdžio pirmininkės ir pranešėjos), sekretoriaujant Laurai Tautkevičienei, dalyvaujant pareiškėjo X. Y. O. atstovui A. T., atsakovo Migracijos departamento prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos atstovui O. O., 2025 m. liepos 31 d. Komisijos posėdyje žodinio proceso tvarka nuotolinio ryšio priemėmis išnagrinėjo administracinį ginčą pagal pareiškėjo X. Y. O. skundą atsakovui Migracijos departamentui prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos dėl Migracijos departamento prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos 2025 m. birželio 9 d. sprendimo Nr. (duomenys neskelbtini) panaikinimo ir įpareigojimo atlikti veiksmus.

Komisija

n u s t a t ė:

Komisijoje 2025 m. birželio 20 d. priimtas nagrinėti pareiškėjo X. Y. O. skundas, kuriuo prašoma:

- 1) panaikinti Migracijos departamento prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos (toliau – ir Migracijos departamentas) 2025 m. birželio 9 d. sprendimą Nr. (duomenys neskelbtini) (toliau – ir Sprendimas);
- 2) įpareigoti atsakovą iš naujo išnagrinėti pareiškėjo prašymą dėl Lietuvos Respublikos pilietybės atkūrimo.

Skunde pareiškėjas nurodo, kad Migracijos departamentui pateikė prašymą dėl Lietuvos Respublikos pilietybės atkūrimo (toliau – ir Prašymas), kurį grindė Lietuvos Respublikos pilietybės įstatymo 9 straipsnio 1 ir 2 dalies bei 7 straipsnio 4 punkto nuostatomis.

Remdamasis Pilietybės įstatymo 2 straipsnio 3 ir 7 dalimis paaiškina, jog Prašyme pareiškėjas nurodė, kad jo prosenelis Z. T. (taip pat žinomas kaip – (Z1. T.) ar (Z. T1.), gim. (duomenys neskelbtini) m. Šiauliuose, yra asmuo iki 1940 m. birželio 15 d. turėjęs Lietuvos Respublikos pilietybę ir išvykęs iš Lietuvos iki 1990 m. kovo 11 d., bei pateikė dokumentus šiems faktams pagrįsti.

Migracijos departamentas 2025 m. birželio 9 d. Pilietybės įstatymo 38 straipsnio 6 dalies pagrindu priėmė Sprendimą, kuriuo konstatavo, kad nėra pakankamai dokumentų, patvirtinančių, kad pareiškėjas yra asmens, iki 1940 m. birželio 15 d. buvusio Lietuvos Respublikos piliečio palikuonis, taip pat dokumentų, patvirtinančių, kad pareiškėjas gali būti kartu Lietuvos Respublikos ir kitos valstybės pilietis.

Nesutikdamas su priimtu Sprendimu pažymi, kad pareiškėjas yra asmens iki 1940 m. birželio 15 d. Lietuvos Respublikos pilietybę turėjęsio Z. T. provaikaitis. Pilietybės įstatymo 38 straipsnio 4 dalies nuostatų pagrindu paaiškina, kad prosenelio iki 1940 m. birželio 15 d. turėtai Lietuvos Respublikos pilietybei įrodyti pareiškėjas atsakovui pateikė šiuos dokumentus: 1) Lietuvos centrinio valstybės archyvo (toliau – LCVA) 2021 m. kovo 2 d. pažymą Nr. (duomenys neskelbtini) „Apie Z. T. pilietybę ir gyvenimą Lietuvoje“; 2) Z. T. išduoto Lietuvos Respublikos užsienio paso Nr. (duomenys

neskelbtini) notarinę kopiją. Paaiškina, kad prosenelio išvykimo iš Lietuvos iki 1990 m. kovo 11 d. faktui patvirtinti pareiškėjas pateikė šiuos dokumentus: 1) Z. T. išduoto Lietuvos Respublikos užsienio paso Nr. (duomenys neskelbtini) notarinę kopiją. Pažymi, kad (duomenys neskelbtini) išduotame Lietuvos Respublikos užsienio pase esantys vizų spaudai įrodo, kad (duomenys neskelbtini) 1926 m. rugsėjo mėnesį išvyko į Argentiną iš Lietuvos per Brėmeno uostą; 2) Buenos Airių miesto savivaldybės civilinio registro duomenis apie T. šeimą, kuriame nurodoma, jog Z. T. mirė (duomenys neskelbtini) Buenos Airių mieste.

Pažymi, kad giminystės ryšiui su proseneliu Z. T. įrodyti pateikė šiuos dokumentus: 1) pareiškėjo X. Y. O. gimimo liudijimą, kuriame nurodoma, kad X. Y. Z., gim. 1974 m. lapkričio 13 d. Argentinoje, yra V. P. A. sūnus; 2) pareiškėjo mamos V. P. A. gimimo liudijimą, kuriame nurodoma, kad V. P. A., gim. (data neskelbtina) Argentinoje, yra R. K. dukra ir Z. T. vaikaitė; 3) Buenos Airių miesto savivaldybės civilinio registro duomenis apie T. šeimą, kurie patvirtina, jog Z. T. ir R. K., gim. (data neskelbtina) Šiauliuose, yra vienos šeimos atstovai.

Nurodo, kad Migracijos departamentas 2024 m. liepos 24 d. pareiškėjui išsiuntė raštą dėl papildomų dokumentų pateikimo (toliau – ir 2024 m. liepos 24 d. Raštas), kuriuo nurodė, jog nebuvo pateiktas R. K. gimimo liudijimas ar kiti dokumentai, kuriuos įvertinus galima būtų daryti prielaidą, kad pareiškėjas yra asmens turėjęs Lietuvos Respublikos pilietybę palikuonis. Taip pat nurodė, jog Argentinos išduotuose dokumentuose nėra duomenų apie pareiškėjo senelės R. K. kilmės šalį, turėtą pilietybę, atvykimo datą. 2024 m. liepos 24 d. Raštu atsakovas pareikalavo pateikti senelės R. K. gimimo liudijimą ir R. K. atvykimą į Argentiną patvirtinančius dokumentus.

Pareiškėjas 2025 m. sausio 17 d. Migracijos departamentui pateikė papildomą paaiškinimą ir dokumentą – Buenos Airių miesto savivaldybės civilinio registro duomenis apie T. šeimą bei nurodė anksčiau Migracijos departamentui pateiktus giminystės ryšiui su proseneliu Z. T. įrodyti duomenis. Pažymi, kad oficialiame Buenos Airių Civilinio registro išduotame dokumente aiškiai, tiesiogiai ir nedviprasmiškai nurodoma, kad V. P. A. yra Z. T. vaikaitė. Paaiškina, kad dokumentuose nurodomas X. Y. O. giminystės ryšys su V. P. A., taip pat V. P. A. giminystės ryšys su R. K. bei R. K. giminystės ryšys su Z. T. Teigia, kad Migracijos departamentas 2024 m. liepos 24 d. Rašte klaidingai nurodo, kad nebuvo pateikti jokie giminystės ryšį įrodantys dokumentai.

Paaiškina, kad į Migracijos departamento reikalavimus pateikti R. K. atvykimo į Argentiną patvirtinančius dokumentus, pareiškėjas atsakė, kad į Lietuvos Respublikos pilietybės atkūrimą kandidatuoja per prosenelį, t. y. įrodinėja, kad būtent jo prosenelis yra asmuo iki 1940 m. birželio 15 d. turėjęs Lietuvos Respublikos pilietybę ir išvykęs iš Lietuvos iki 1990 m. kovo 11 d.

Pareiškėjas, nesutikdamas su Sprendimu, pažymi, jog siekiant įrodyti asmens teisę į Lietuvos Respublikos pilietybę iš esmės privaloma įrodyti tris pagrindinius faktus: 1) protėvio iki 1940 m. birželio 15 d. turėtos Lietuvos Respublikos pilietybės faktą; 2) protėvio išvykimo iš Lietuvos iki 1990 m. kovo 11 d. faktą; 3) pareiškėjo giminystės ryšį su asmeniu iki 1940 m. birželio 15 d. turėjusiu Lietuvos Respublikos pilietybę ir išvykusiu iš Lietuvos iki 1990 m. kovo 11 d. Dėsto Pilietybės įstatymo 38 straipsnio 4 ir 5 dalies nuostatas, Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo (toliau – LVAT) ir Lietuvos Aukščiausiojo Teismo praktiką ir paaiškina, kad Pilietybės įstatymo 38 straipsnio 4 ir 5 dalyje pateiktas sąrašas dokumentų, galinčių įrodyti turėtos pilietybės faktą, nėra baigtinis. Pažymi, kad Pilietybės įstatyme nėra nurodytas konkretus dokumentų sąrašas, skirtas pagrįsti išvykimo iš Lietuvos iki 1990 m. kovo 11 d. ar giminystės ryšio faktą. Pilietybės įstatymo 38 straipsnio 2 dalies 2 punkto pagrindu teigia, kad Pilietybės įstatyme nėra nurodoma, kad giminystės ryšiui įrodyti privaloma pateikti būtent konkretaus asmens gimimo liudijimą, daro išvadą, jog galima pateikti tokius įrodymus, kurie atitinka bendriesiems įrodymams civilinėje byloje keliamiems reikalavimams.

Atkreipia dėmesį, kad Migracijos departamentas reikalauja pateikti R. K. gimimo liudijimą, nepaisant fakto, kad Migracijos departamentui buvo pateikta oficiali Lietuvos valstybės istorijos archyvo (toliau – ir LVIA) 2024 m. sausio 25 d. pažyma Nr. (duomenys neskelbtini), kurioje aiškiai nurodoma, kad LVIA Šiaulių žydų bendruomenės 1919 – 1921 m. metrikų saugoti negavo, todėl išduoti archyvo pažymos apie R. K. gimimą negali. Daro išvadą, kad minėti metrikų įrašai buvo sunaikinti ir nėra jokių galimybių gauti R. K. gimimo liudijimą.

Paaškina, kad negalint gauti senelės gimimo liudijimo, siekiant įrodyti R. K. giminystės ryšį su Z. T., buvo pateiktas pareiškėjo mamos oficialus gimimo liudijimas. Šiame dokumente tiesiogiai nurodoma, kad V. P. A. yra Z. T. vaikaitė. Paaškina, kad papildomai buvo pateikti Buenos Airių miesto savivaldybės civilinio registro duomenys apie T. šeimą, kuriuose, kaip minėta, nurodoma, kad Z. T. ir R. K. gimęs (data neskelbtina) Šiauliuose, yra vienos šeimos atstovai. Atkreipia dėmesį, kad pareiškėjas turi išsaugojęs originalų savo prosenelio Lietuvos Respublikos užsienio pasą, kurio notariškai patvirtinta kopija buvo pateikta Migracijos departamentui. Pareiškėjo nuomone, joks papildomas dokumentas negalėtų aiškiau įrodyti giminystės ryšio fakto, kaip jau pateiktas prosenelio originalus pasas, kurį pareiškėjas turi savo dispozicijoje.

Atsižvelgiant į visumą, daro išvadą, kad pareiškėjas iš esmės įvykdė pareigą pagrįsti faktą dėl giminystės ryšio su asmeniu, kuris iki 1940 m. birželio 15 d. turėjo Lietuvos Respublikos pilietybę ir išvyko iš Lietuvos iki 1990 m. kovo 11 d. Mano, kad Migracijos departamento reikalavimas pateikti neįmanomą gauti dokumentą – R. K. gimimo liudijimą – laikytinas pertekliniu ir neatitinkančiu nei Pilietybės įstatymo nuostatų, nei teismų formuojamos praktikos dėl įrodinėjimo priemonių pakankamumo. Mano, kad Migracijos departamento teiginys, jog Pareiškėjas nepateikė senelės gimimo liudijimo, kaip būtino įrodymo, neturi teisinio pagrindo ir laikytinas nepagrįstu.

Dėl nepateiktų R. K. išvykimo iš Lietuvos iki 1990 m. kovo 11 d. įrodymų, Pilietybės įstatymo 2 straipsnio 3 ir 7 dalių nuostatų pagrindu teigia, kad pareiškėjui pakanka įrodyti bent vieno tiesioginio protėvio – t. y. vieno iš tėvų, senelių ar prosenelių – turėtą Lietuvos Respublikos pilietybę iki 1940 m. birželio 15 d., bei jo (ar jos) išvykimą iš Lietuvos iki 1990 m. kovo 11 d.

Paaškina, kad pareiškėjo prosenelis Z. T. turėjo Lietuvos Respublikos pilietybę iki 1940 m. birželio 15 d. ir 1926 m. spalio 18 d. išvyko gyventi į Argentiją, t. y. atitinka abu Pilietybės įstatyme keliamus kriterijus. Šias aplinkybes pripažįsta ir Migracijos departamentas, tai nurodydamas skundžiamame Sprendime. Teigia, kad Pilietybės įstatymas nereikalauja įrodyti, kad keli (ar visi) genealoginėje grandyje esantys protėviai atskirai atitiko tuos pačius kriterijus, todėl reikalavimas įrodyti ir R. K. atskirą išvykimą iš Lietuvos iki 1990 m. kovo 11 d. neturi teisinio pagrindo.

Paaškina, kad Migracijos departamentas, savo Sprendime remdamasis nepagrįstais ir teisiškai neparemtais reikalavimais padarė nepagrįstą išvadą, jog nėra pakankamai dokumentų, patvirtinančių pareiškėjo teisę į Lietuvos Respublikos pilietybę. Mano, kad tokia pozicija prieštarauja galiojančioms Pilietybės įstatymo nuostatomis bei susiformavusiai teismų praktikai, pagal kurią pareiškėjams pakanka pateikti įrodymus apie vieno iš protėvių – šiuo atveju, prosenelio Z. T. – Lietuvos Respublikos pilietybę iki 1940 m. birželio 15 d., bei jo išvykimą iš Lietuvos iki 1990 m. kovo 11 d., taip pat dokumentus, patvirtinančius giminystės ryšį su šiuo asmeniu. Kadangi šie faktai yra pagrįsti dokumentais, pareiškėjas mano, kad jis tinkamai įvykdė pareigą įrodyti teisę į Lietuvos Respublikos pilietybės atkūrimą.

Pareiškėjo atstovas Komisijos posėdžio metu skundą palaikė ir prašė skundžiamą Sprendimą panaikinti skunde ir posėdžio metu išdėstytų argumentų pagrindu.

Atsakovas Migracijos departamentas 2025 m. birželio 30 d. pateikė atsiliepimą, kuriuo nurodė, jog su pareiškėjo skundu nesutinka.

Paaškina, kad vertindamas pareiškėjo pateiktus dokumentus, atsakovas nustatė, kad pareiškėjo pateikti dokumentai patvirtina, kad pareiškėjo senelės R. K., nurodytos pareiškėjo motinos gimimo liudijimo kopijoje, tėvai yra Z. T. ir A. B.; Z. T., gimusiam (data neskelbtina) Rusijoje, 1926 m. gegužės 11 d. buvo išduotas Lietuvos Respublikos užsienio pasas; Z. T. 1926 m. spalio 18 d. atvyko į Argentiją iš Lietuvos.

Pažymi, kad Migracijos departamentas ginčijamame Sprendime konstatavo, kad pareiškėjo pateikti dokumentai nepatvirtina, kad pareiškėjo senelė R. K. gimė Lietuvoje ir buvo Lietuvos Respublikos piliečio Z. T. duktė ir, kad ji išvyko iš Lietuvos iki 1990 m. kovo 11 d. Dėl šių aplinkybių Sprendime buvo konstatuota, kad nėra pakankamai dokumentų, patvirtinančių, kad pareiškėjo senelė R. K. iki 1940 m. birželio 15 d. turėjo Lietuvos Respublikos pilietybę ir išvyko iš Lietuvos iki 1990 m. kovo 11 d., todėl nėra pakankamai dokumentų, patvirtinančių, kad pareiškėjas yra Lietuvos Respublikos piliečio, tokį statusą turėjusio iki 1940 m. birželio 15 d. palikuonis, taip pat nėra dokumentų, patvirtinančių, kad pareiškėjas gali būti kartu Lietuvos Respublikos ir kitos valstybės pilietis.

Nesutinka su pareiškėjo skundo teiginiais, kad pareiškėjo Migracijos departamentui pateikti dokumentai patvirtina, kad pareiškėjo prosenelis buvo Z. T. Mano, kad pareiškėjo pateikti dokumentai patvirtina, kad jo prosenelis buvo Z1. T. Pažymi, kad pareiškėjas atsakovui nepateikė jokių dokumentų, kurie patvirtintų, kad Z. T. ir Z1. T. yra tas pats asmuo. Pažymi, kad nei Pilietybės įstatymo nuostatos, nei Dokumentų, susijusių su Lietuvos Respublikos pilietybe, teikimo ir nagrinėjimo tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2013 m. balandžio 3 d. nutarimu Nr. 280 „Dėl Lietuvos Respublikos pilietybės įstatymo įgyvendinimo“ (toliau – ir Aprašas), nuostatos nenumato Migracijos departamento pareigos vertinti aplinkybę, kad pareiškėjas turi Z. T. išduotą pasą kaip įrodymą, kad Z. T. ir Z1. T. yra tas pats asmuo. Paaiškina, kad Migracijos departamentas pagal kompetenciją nenustatinėja, ar yra labiau tikėtina, kad Z. T. ir Z1. T. yra tas pats asmuo. Mano, kad tai priklauso bendrosios kompetencijos teismų kompetencijai. Pateikia Pilietybės įstatymo 38 straipsnio 6 dalies nuostatas ir paaiškina, kad pareiškėjas juridinę reikšmę turintį faktą, kad asmuo iki 1940 m. birželio 15 d. buvo Lietuvos Respublikos pilietis ar yra jo palikuonis, taip pat dokumentų, patvirtinančių, kad asmuo gali būti kartu Lietuvos Respublikos ir kitos valstybės pilietis, duomenis gali nusistatyti bendrosios kompetencijos teisme.

Atsižvelgiant į tai, kad pareiškėjo pateikti dokumentai nepatvirtina, kad Z. T. yra pareiškėjo prosenelis, Pilietybės įstatymo 3 straipsnio 1 dalies nuostatų ir LVAT praktikos pagrindu teigia, kad atsakovas ginčijamame Sprendime pagrįstai vertino, ar pareiškėjo senelė R. K., pagal tuo metu galiojusį teisinį reglamentavimą, iki 1940 m. birželio 15 d. turėjo Lietuvos pilietybę (gimė Lietuvoje ir buvo Lietuvos piliečio duktė) ir išvyko iš Lietuvos iki 1990 m. kovo 11 d. Dėl šių aplinkybių su skundu nesutinka.

Komisijos posėdyje dalyvavęs Migracijos departamento atstovas prašė skundą atmesti kaip nepagrįstą atsiliepime ir posėdžio metu išsakytų argumentų pagrindu.

Skundas tenkintinas.

Byloje kilo ginčas dėl Migracijos departamento prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos 2025 m. birželio 9 d. sprendimo Nr. (duomenys neskelbtini) teisėtumo ir įpareigojimo atlikti veiksmus pagrįstumo.

Bylos duomenimis nustatyta, kad 2024 m. sausio 18 d. pareiškėjas pateikė prašymą Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministrui dėl Lietuvos Respublikos pilietybės atkūrimo, kuriuo prašė atkurti Lietuvos Respublikos pilietybę, vadovaujantis Pilietybės įstatymo 9 straipsnio 1 ir 2 dalies bei 7 straipsnio 4 punkto nuostatomis. Taip pat pareiškėjas per įgaliotą atstovą A. T. 2024 m. vasario 12 d. per Lietuvos migracijos informacinę sistemą pateikė prašymą Migracijos departamentui dėl Lietuvos Respublikos pilietybės atkūrimo (minėta, toliau – ir Prašymas), kuriame nurodoma pareiškėjo gimimo valstybė – Argentina, pažymėta, kad pareiškėjas turi Argentinos pilietybę. Prašyme nurodomi duomenys apie pareiškėjo tėvus bei pateikiami pareiškėjo Lietuvos Respublikos pilietybės atkūrimo duomenys: pažymima, kad pareiškėjas yra išvykusio iš Lietuvos iki 1990 m. kovo 11 d. asmens palikuonis, taip pat nurodoma, kad pareiškėjo prosenelis iki 1940 m. birželio 15 d. turėjo Lietuvos Respublikos pilietybę ir išvyko iš Lietuvos Respublikos iki 1990 m. kovo 11 d. Prašyme pažymima, kad pareiškėjo prosenelis 1926 m. išvyko į Braziliją, pateikiami prosenelio duomenys – nurodoma, kad pareiškėjo prosenelis yra Z. T1, gimęs (data neskelbtina) Šiauliuose. Taip pat išvardijami prie Prašymo pridedami dokumentai: 1) laisvos formos prašymas atkurti Lietuvos Respublikos pilietybę; 2) X. Y. O. pasas; 3) dokumentai, patvirtinantys, kad pareiškėjo prosenelis iki 1940 m. birželio 15 d. turėjo Lietuvos Respublikos pilietybę – LCVA 2021 m. kovo 2 d. atsakymas Nr. (duomenys neskelbtini) ir Z. T. pasas; 4) dokumentai, patvirtinantys pareiškėjo giminystės ryšį su proseneliu – LVIA 2024 m. sausio 25 d. atsakymas dėl R. K.; X. Y. O. gimimo liudijimas; V. P. gimimo liudijimas; 5) dokumentai, patvirtinantys pareiškėjo prosenelio išvykimą iš Lietuvos iki 1990 m. kovo 11 d. – Z. T. pasas.

Migracijos departamentas 2024 m. liepos 24 d. raštu per Lietuvos migracijos informacinę sistemą (toliau – ir MGRIS) išsiuntė pranešimą pareiškėjui, kuriuo paprašė pareiškėjo pateikti: galiojančią pasą ir visus paso lapus, kuriuose yra įrašų; vertėjo, atlikusio vertimus, teisę versti liudijančius dokumentus; R. K. gimimo liudijimą ir R. K. atvykimą į Argentiną patvirtinančius dokumentus.

Pareiškėjas informuotas apie tai, kad Prašymo nagrinėjimas stabdomas ir bus tęsiamas nuo papildomų dokumentų gavimo Migracijos departamente dienos, o per metus nepateikus prašomų dokumentų, Prašymo nagrinėjimas bus nutraukiamas.

Pareiškėjas 2025 m. sausio 17 d. per MGRIS sistemą atsakovui pateikė paaiškinimą, skaitmeninę pareiškėjo paso kopiją, naujus vertimus. Paaiškino, jog Migracijos departamentui buvo pateiktas X. Y. O. gimimo liudijimas, kuriame nurodoma, kad X. Y. O. yra V. P. A. sūnus. Taip pat buvo pateiktas V. P. A. gimimo liudijimas, kuriuo nurodoma, kad pareiškėjo mama V. P. A. yra R. K. dukra ir Z1. T. vaikaitė. Pažymėjo, jog oficialiame Buenos Airių Civilinio registro išduotame dokumente aiškiai nurodoma, kad V. P. A. yra Z1. T. vaikaitė. Dokumentuose nurodoma X. Y. O. giminystės ryšys su V. P. A.; V. P. A. giminystės ryšys su R. K.; R. K. giminystės ryšys su Z. T. Pareiškėjas akcentuoja, kad į Lietuvos Respublikos pilietybę kandidatuoja per prosenelį Z. T. Nurodo, kad papildomai pateikiamas išvykimo ir giminystės ryšius pagrindžiantis dokumentas – Civilinio registro duomenys apie T. šeimą. Pareiškėjas prašo tęsti prašymo atkurti Lietuvos pilietybę nagrinėjimą.

Migracijos departamentas 2025 m. birželio 9 d. priėmė skundžiamą sprendimą Nr. (duomenys neskelbtini), kuriame konstatavo, kad nėra pakankamai dokumentų, patvirtinančių, kad asmuo X. Y. O. yra Lietuvos Respublikos piliečio, tokį statusą turėjusio iki 1940 m. birželio 15 d., palikuonis, taip pat dokumentų, patvirtinančių, kad asmuo gali būti kartu Lietuvos Respublikos ir kitos valstybės pilietis.

Atsakovas Sprendime pateikė Pilietybės įstatymo 9 straipsnio 1 dalies reglamentavimą ir nurodė, kad X. Y. O. iki šio įstatymo įsigaliojimo nėra įgijęs Lietuvos Respublikos pilietybės. Atsakovas Sprendime išvardino ir aprašė pareiškėjo pateiktus dokumentus pareiškėjo senelės R. K. turėtai Lietuvos Respublikos pilietybei iki 1940 m. birželio 15 d. bei jos išvykimui iš Lietuvos iki 1990 m. kovo 11 d. pagrįsti. Aprašė pareiškėjo Prašymo nagrinėjimo eigą, gautus dokumentus iš LCVA, pareiškėjo pateiktus papildomus dokumentus. Sprendime nurodė ginčijamam Sprendimui priimti aktualias teisės aktų nuostatas: Pilietybės įstatymo 2 straipsnio 1^l dalies, 2 straipsnio 7 dalies, 9 straipsnio, 38 straipsnio 4 dalies nuostatas; Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 3.138 straipsnio nuostatas dėl vaiko kilmės patvirtinimo; 1920 m. liepos 12 d. (ratifikuotos 1920 m. rugpjūčio 6 d.) Lietuvos taikos sutarties su Rusija VI straipsnio nuostatas dėl asmenų, kurie šios sutarties ratifikavimo dieną gyveno Lietuvos teritorijoje pripažinimo Lietuvos valstybės piliečiais.

Atsakovas skundžiamame Sprendime vertino, kad pareiškėjo pateikti dokumentai patvirtina, kad: 1) pareiškėjo senelė, nurodyta V. P. A. pareiškėjo motina, gim. (data neskelbtina) Argentinoje, gimimo liudijimo kopijoje – R. K., (duomenys neskelbtini) metų amžiaus, kurios tėvai – Z1. T ir A. B. 2) Z. T, gim. (data neskelbtina) Rusijoje, buvo 1926 m. gegužės 11 d. išduotas Lietuvos Respublikos užsienio pasas; 2) Z. T. 1926 m. spalio 18 d. atvyko į Argentiną iš Lietuvos. Atsakovas nustatė, kad pareiškėjo pateikti dokumentai nepatvirtina, kad: 1) pareiškėjo senelė R. K., gim. apie (data neskelbtina) gimė Lietuvoje ir buvo Lietuvos Respublikos piliečio Z. T., gim. (data neskelbtina) Rusijoje, duktė, nes pareiškėjas nepateikė (o LVIA patvirtino, kad duomenų apie asmens gimimą išduoti negali) senelės R. K. gimimo liudijimo; 2) pareiškėjas nepateikė R. K. išvykimo iš Lietuvos iki 1990 m. kovo 11 d. patvirtinančių dokumentų. Atsižvelgiant į tai, atsakovas konstatavo, kad nėra pakankamai dokumentų, patvirtinančių, kad pareiškėjo senelė R. K, gim. apie (data neskelbtina) iki 1940 m. birželio 15 d. turėjo Lietuvos Respublikos pilietybę ir išvyko iš Lietuvos iki 1990 m. kovo 11 d., todėl nėra pakankamai dokumentų, patvirtinančių, kad pareiškėjas yra Lietuvos Respublikos piliečio, tokį statusą turėjusio iki 1940 m. birželio 15 d., palikuonis, taip pat dokumentų, patvirtinančių, kad pareiškėjas gali būti kartu Lietuvos Respublikos ir kitos valstybės pilietis. Nurodoma, kad Sprendimas priimtas vadovaujantis Pilietybės įstatymo 38 straipsnio 6 dalimi ir Nutarimo (*pastaba*, Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2013 m. balandžio 3 d. nutarimo Nr. 280 „Dėl Lietuvos Respublikos pilietybės įstatymo įgyvendinimo“) 2 punktu.

Iš byloje pateiktų procesinių dokumentų turinio matyti, jog ginčas tarp pareiškėjo ir Migracijos departamento kilo dėl Sprendimo teisinio vertinimo. Pareiškėjas Sprendimą ginčija tuo aspektu, jog atsakovas Prašymą, dėl kurio priimtas skundžiamas Sprendimas, išnagrinėjo ne tuo pagrindu, t. y., priimdamas sprendimą Migracijos departamentas vertino ne tas faktines aplinkybes, kuriomis savo prašymą atkurti Lietuvos Respublikos pilietybę grindė pareiškėjas. Atsakovas Sprendimą vertina kaip teisėtą, nes pareiškėjo nurodytas prosenelis Z1. T. ir dalyje su Prašymų pateiktuose dokumentuose

nurodytas asmuo Z. T1. yra galimai skirtingi asmenys, todėl Pilietybės atkūrimo galimybės teisinis vertinimas atliktas vertinant pareiškėjo senelės R. K. duomenis. Taigi šioje byloje Sprendimas ginčijamas procedūriniu pagrindu.

Ginčo teisinius santykius šioje byloje reglamentuoja Lietuvos Respublikos Konstitucija, ginčijamo Sprendimo priėmimo metu aktualios redakcijos Lietuvos Respublikos pilietybės įstatymo, Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2013 m. balandžio 3 d. nutarimu Nr. 280 „Dėl Lietuvos Respublikos pilietybės įstatymo įgyvendinimo“ patvirtinto Dokumentų, susijusių su Lietuvos Respublikos pilietybe, teikimo ir nagrinėjimo tvarkos aprašo (minėta, toliau – ir Aprašas), Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo (toliau – ir VAĮ) ir kt. nuostatos.

Lietuvos Respublikos Konstitucijos 12 straipsnyje reglamentuota, kad Lietuvos Respublikos pilietybė įgyjama gimstant ir kitais įstatymo nustatytais pagrindais. Išskyrus įstatymo numatytus atskirus atvejus, niekas negali būti kartu Lietuvos Respublikos ir kitos valstybės pilietis. Pilietybės įgijimo ir netekimo tvarką nustato įstatymas.

Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas 2013 m. kovo 13 d. sprendime „Dėl Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo 2003 m. gruodžio 30 d., 2006 m. lapkričio 13 d. nutarimų nuostatų išaiškinimo“ yra nurodęs šio teismo praktiką, kad Lietuvos Respublikos pilietybė – konstitucinis institutas (Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo 2006 m. lapkričio 13 d. nutarimas). Šio konstitucinio instituto pagrindai įtvirtinti Lietuvos Respublikos Konstitucijos 12 straipsnyje (sprendimo 4.1 papunktis). Šio sprendimo 4.2 papunktyje pažymėta, kad Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas, aiškindamas konstitucinį Lietuvos Respublikos pilietybės institutą, yra konstatavęs: pilietybė yra nuolatinis, nepertraukiamas asmens ir valstybės teisinis ryšys (Konstitucinio Teismo 2003 m. gruodžio 30 d., 2006 m. lapkričio 13 d. nutarimai); Lietuvos Respublikos pilietybė išreiškia asmens teisinę narystę Lietuvos valstybėje, atspindi to asmens teisinę priklausomybę pilietinei Tautai – valstybinei bendruomenei; piliečių ir valstybės ryšys yra abipusis: pilietybė asmeniui suteikia ir garantuoja pilietines (politines) teises, nustato tam tikras jo pareigas valstybei; iš pilietybės santykių valstybei kyla tam tikros pareigos savo piliečiams (Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo 2006 m. lapkričio 13 d. nutarimas).

Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo 2003 m. gruodžio 30 d. nutarime išaiškinta, kad pilietybės santykiai visada yra teisiniai, jų buvimas visada konstatuojamas teisine forma. Pilietybės klausimus gali spręsti tik valstybės institucijos, tai darydamos jos gali atlikti tik tokius veiksmus, kuriuos numato Konstitucija, įstatymai ir kiti teisės aktai.

Pilietybės įstatymo 2 straipsnyje nustatyta, kad Lietuvos Respublikos pilietybės atkūrimas – tai teisės atkurti Lietuvos Respublikos pilietybę įgyvendinimas šio įstatymo nustatytais pagrindais ir tvarka (2 straipsnio 10 dalis); teisė atkurti Lietuvos Respublikos pilietybę – tai iki 1940 m. birželio 15 d. turėjusio Lietuvos Respublikos pilietybę asmens ir jo palikuonių teisė atkurti Lietuvos Respublikos pilietybę šio įstatymo nustatyta tvarka (2 straipsnio 17 dalis). Pagal Pilietybės įstatymo 2 straipsnio 1^a dalį, asmuo iki 1940 m. birželio 15 d. turėjęs Lietuvos Respublikos pilietybę – asmuo, bet kuriuo metu iki 1940 m. birželio 15 d. turėjęs Lietuvos Respublikos pilietybę. Ši sąvoka neapima asmenų, kurie Lietuvos Respublikos pilietybės neteko atlikus Lietuvos Respublikos įstatymuose nustatytas privalomas procedūras ir dėl kurių yra priimti Lietuvos Respublikos įstatymuose numatyti sprendimai dėl Lietuvos Respublikos pilietybės netekimo.

Pilietybės įstatymo 9 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad asmenys, iki 1940 m. birželio 15 d. turėję Lietuvos Respublikos pilietybę, ir jų palikuonys, kurie iki šio įstatymo įsigaliojimo nėra įgiję Lietuvos Respublikos pilietybės, turi neterminuotą teisę atkurti Lietuvos Respublikos pilietybę, neatsižvelgiant į tai, kokioje valstybėje – Lietuvos Respublikoje ar kitoje valstybėje – jie nuolat gyvena; šio straipsnio 1 dalyje nurodyti asmenys Lietuvos Respublikos pilietybę gali atkurti, jeigu jie nėra kitos valstybės piliečiai. Reikalavimas atsisakyti kitos valstybės pilietybės netaikomas asmenims, kurie pagal šio įstatymo 7 straipsnio 2, 3 ar 4 punktą gali būti kartu Lietuvos Respublikos ir kitos valstybės piliečiai. Pagal Pilietybės įstatymo 7 straipsnio 1 dalies 2, 3 ir 4 punktų nuostatas, asmens, išvykusio iš Lietuvos iki 1990 m. kovo 11 d., palikuonis gali būti Lietuvos Respublikos ir kitos valstybės pilietis.

Lietuvos Respublikos pilietybės dokumentus rengia, pilietybės klausimus pagal jiems nustatytą kompetenciją nagrinėja ir sprendžia, be kita ko, Lietuvos Respublikos Vyriausybės įgaliota institucija

(Pilietybės įstatymo 29 straipsnio 4 punktą). Pilietybės įstatymo 33 straipsnio 2 punkte nustatyta, kad Lietuvos Respublikos Vyriausybės įgaliota institucija nagrinėja prašymus dėl Lietuvos Respublikos pilietybės atkūrimo ir teikia vidaus reikalų ministrui siūlymus šiuo klausimu. Pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2013 m. balandžio 3 d. nutarimo Nr. 280 „Dėl Lietuvos Respublikos pilietybės įstatymo įgyvendinimo“ 2 punktą, Migracijos departamentas įgaliotas atlikti Pilietybės įstatyme Lietuvos Respublikos Vyriausybės įgaliotai institucijai paskirtas funkcijas.

Sistemiškai vertinant išdėstytų teisės aktų nuostatas bei VAI 5 straipsnio 1 dalies 1 punkto, 2 dalies 1 punkto nuostatas, reglamentuojančias viešojo administravimo įgaliojimų suteikimą, Migracijos departamento veikimas ir su juo susijusio asmens prašymo dėl Lietuvos Respublikos pilietybės atkūrimo nagrinėjimas yra veikimas viešojo administravimo srityje. Todėl institucijos veiksmai ir priimami administraciniai sprendimai tiek, kiek jie nereglementuoti atsakovo veiklą reglamentuojančių specialiųjų teisės aktų nuostatomis, privalo atitikti bendruosius viešojo administravimo reikalavimus, įskaitant ir pareigos užtikrinti administracinio sprendimo motyvavimo ir pagrįstumo reikalavimus (VAI 10 straipsnio 5 dalies 5 ir 6 punktai)

Pilietybės įstatymo 37 straipsnyje reglamentuotos prašymų dėl Lietuvos Respublikos pilietybės padavimo ir nagrinėjimo bendrosios taisyklės. Asmenys prašymus dėl Lietuvos Respublikos pilietybės paduoda per Lietuvos Respublikos Vyriausybės įgaliotą instituciją (Pilietybės įstatymo 37 straipsnio 2 dalis). Prašymai dėl Lietuvos Respublikos pilietybės, išskyrus prašymus, kuriuos nagrinėja Pilietybės reikalų komisija, nagrinėjami Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatyta tvarka (Pilietybės įstatymo 37 straipsnio 5 dalis).

Pilietybės įstatymo 38 straipsnio 2 dalyje numatyta, jog asmuo, kuriam Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatyta tvarka nėra išduotas teisę atkurti Lietuvos Respublikos pilietybę patvirtinantis dokumentas, prie prašymo dėl Lietuvos Respublikos pilietybės atkūrimo, be kita ko, turi pridėti dokumentus, patvirtinančius, kad jis pats iki 1940 m. birželio 15 d. turėjo Lietuvos Respublikos pilietybę arba yra asmens, iki 1940 m. birželio 15 d. turėjusio Lietuvos Respublikos pilietybę, palikuonis. Dokumentai, patvirtinantys, kad asmuo iki 1940 m. birželio 15 d. turėjo Lietuvos pilietybę, yra: Lietuvos Respublikos vidaus ar užsienio pasai, išduoti iki 1940 m. birželio 15 d.; Lietuvos Respublikos užsienio pasai, išduoti Lietuvos Respublikos diplomatinių atstovybių ar konsulinių įstaigų po 1940 m. birželio 15 d.; dokumentai, liudijantys asmens tarnybą Lietuvos kariuomenėje ar darbą valstybės tarnyboje; gimimo liudijimai arba kiti dokumentai, kuriuose tiesiogiai nurodyta turėta Lietuvos Respublikos pilietybę; asmens liudijimai, išduoti iki 1940 m. birželio 15 d. Lietuvoje, arba asmens liudijimai, išduoti pagal dokumentus, išduotus iki 1940 m. birželio 15 d. (Pilietybės įstatymo 38 straipsnio 4 dalis). Jeigu nurodytų dokumentų nėra, asmens iki 1940 m. birželio 15 d. turėtai Lietuvos Respublikos pilietybei patvirtinti gali būti pateikiami dokumentai apie mokymąsi, darbą, gyvenimą Lietuvoje iki 1940 m. birželio 15 d., taip pat užsienio valstybės pasas ir kiti dokumentai (Pilietybės įstatymo 38 straipsnio 5 dalis). Jeigu Lietuvos Respublikos Vyriausybės įgaliota institucija konstatuoja, kad nėra pakankamai dokumentų, patvirtinančių, kad asmuo iki 1940 m. birželio 15 d. buvo Lietuvos Respublikos pilietis ar yra jo palikuonis, taip pat dokumentų, patvirtinančių, kad asmuo gali būti kartu Lietuvos Respublikos ir kitos valstybės pilietis, šie duomenys gali būti nustatomi teismo tvarka (Pilietybės įstatymo 38 straipsnio 6 dalis).

Prašymų dėl Lietuvos Respublikos pilietybės atkūrimo pateikimo, nagrinėjimo ir rengimo tvarką reglamentuoja Aprašas, kurio 12 – 34 punktų nuostatose nurodyta prašymų dėl Lietuvos Respublikos pilietybės ir pranešimų priėmimo, nagrinėjimo ir sprendimų priėmimo tvarka.

Pagal Aprašo 26 punktą, „<...> jeigu Migracijos departamentas, nagrinėdamas prašymą dėl Lietuvos Respublikos pilietybės atkūrimo, pagal Pilietybės įstatymo 38 straipsnio 6 dalį konstatuoja, kad nėra pakankamai dokumentų, patvirtinančių, kad asmuo iki 1940 m. birželio 15 d. buvo Lietuvos Respublikos pilietis ar yra jo palikuonis, <...>, Migracijos departamentas šį prašymą pateikusiam asmeniui išsiunčia pranešimą per MIGRIS (*pastaba*, Lietuvos migracijos informacinė sistema) ir nustato ne ilgesnį kaip vienu metų terminą reikiamiems duomenims ir (ar) dokumentams pateikti arba patikslinti. Šiuo atveju Aprašo 27 punkte nustatytas prašymo nagrinėjimo terminas sustabdomas nuo minėto pranešimo išsiuntimo dienos ir atnaujinamas nuo sprendimui priimti reikiamų duomenų ir (ar) dokumentų priėmimo Migracijos departamente dienos. Šio punkto pirmojoje ir antrojoje pastraipoje

nurodytų dokumentų originalų arba notaro patvirtintų kopijų skaitmeninės kopijos turi būti pridėtos MIGRIS, o šių dokumentų originalai pateikti Migracijos departamentui Pilietybės įstatymo 37 straipsnio 1 dalyje nurodytam asmeniui arba jo įgaliotam atstovui asmeniškai atvykus į Migracijos departamentą arba atsiųsti paštu <...>.“

„Migracijos departamentas, išnagrinėjęs prašymus dėl Lietuvos Respublikos pilietybės atkūrimo, <...> ir nustatęs, kad surinktų dokumentų ir duomenų pakanka vidaus reikalų ministro sprendimui dėl Lietuvos Respublikos pilietybės priimti, ne vėliau kaip per 5 mėnesius nuo šių prašymų ar dokumentų dėl Lietuvos Respublikos pilietybės atkūrimo ar netekimo priėmimo Migracijos departamente ar konsulinėje įstaigoje dienos, pateikia vidaus reikalų ministrui teikimą, o vidaus reikalų ministras ne vėliau kaip per vieną mėnesį nuo Migracijos departamento teikimo gavimo Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijoje dienos priima sprendimą dėl Lietuvos Respublikos pilietybės atkūrimo (neatkūrimo),<...>“ (Aprašo 27 punktą).

Aptartas teisinis reglamentavimas patvirtina, kad Migracijos departamentas, kaip Lietuvos Respublikos Vyriausybės įgaliota institucija, turi įgaliojimus nagrinėti tokio pobūdžio prašymus dėl Lietuvos Respublikos pilietybės atkūrimo, kaip ir pareiškėjo 2024 m. vasario 12 d. prašymo „Dėl Lietuvos Respublikos pilietybės atkūrimo“ atveju. Pagal Pilietybės įstatymo 38 straipsnio nuostatas, pareiga pateikti dokumentus, patvirtinančius teisę į Lietuvos Respublikos pilietybės atkūrimą, tenka pareiškėjui (žr., pvz., LVAT 2021 m. sausio 13 d. nutartį administracinėje byloje Nr. A-5144-442/2020).

Kaip minėta, bylos duomenys pagrindžia faktinę situaciją, jog pareiškėjas per atstovą Prašymu kreipėsi į atsakovą Migracijos departamentą dėl Lietuvos Respublikos pilietybės atkūrimo per prosenelį Z. T.. Iš į bylą pateiktų dokumentų matyti, jog atsakovui buvo pateikti sekantys Prašymą pagrindžiantys dokumentai ir informacija: 1) pareiškėjo X. Y. O. pasas, kurio oficialus vertimas patvirtina, kad X. Y. O. (X. Y. O.), gimęs (data neskelbtina) Buenos Airėse, turi Argentinios pilietybę; 2) LCVA 2021 m. kovo 2 d. išduota pažyma Nr. (duomenys neskelbtini), kurioje nurodoma, kad Šiaulių apskrities viršininko archyvineame fonde žinių apie išduotus vidaus pasus 1920 m. byloje, Šiaulių miesto duotųjų pasų žinių lape įrašytas Z. T., gyvenęs Šiauliuose, 1920 m. birželio 1 d. gavęs vidaus pasą Nr. (duomenys neskelbtini). Skiltyje „Keli asmenys į pasą įrašyti“ nurodyta „4“ (pavardė – taip dokumente). Minėtos pažymos pastabose nurodoma, kad daugiau žinių, patvirtinančių, kad Z. (Z1) T (T1) gyveno Šiauliuose ir buvo Lietuvos Respublikos pilietis bei dokumentų, patvirtinančių Lietuvos Respublikos pilietybės netekimo (nustojimo) iki 1940 m. birželio 15 d. faktą, pagal pareiškėjo atstovo pateiktus duomenis, archyve saugomose fonduose nerasta; 3) Z. T. išduoto 1926 m. gegužės 11 d. Lietuvos Respublikos užsienio paso kopija, kuriame nurodyta, kad Z. T. gimė (metai neskelbtini) Rusijoje, gyvenamoji vieta Šiauliuose. Lietuvos Respublikos užsienio pase yra viza Nr. (duomenys neskelbtini), oficialiu vertimu iš ispanų kalbos patvirtinama, kad Z. ir V. T. tinkami keliauti į Buenos Airių miestą, spaudas patvirtintas Kaune 1926 m. rugsėjo 21 d. Taip pat šio paso įrašas patvirtina, kad pervažiavimo viza suteikta asmeniui Z. T. ir vaikui vienkartiniam įvažiavimui į Vokietiją ir išvykimui iš jos per bet kurį oficialiai registruotą Vokietijos pasienio punktą keliaujant į Argentiną, pase taip pat pažymima, kad išvyko per Brėmeno miestą 1926 m. rugsėjo 25 d.; 4) suskaitmenintas Buenos Airių miesto savivaldybės civilinio registro išrašas, kuris patvirtina V. P. gimimą (data neskelbtina). Šiame išraše pažymima, kad V. P. tėvas yra K. K. A., motina – R. K.; 5) pareiškėjo gimimo liudijimas, kurio oficialus vertimas iš ispanų kalbos patvirtina, kad A. Y. O. (data neskelbtina) deklaravo, kad (data neskelbtina) gimė X. Y. O., kurio tėvas yra A. Y. O., motina – V. P. A. 6) Lietuvos valstybės istorijos archyvo 2024 m. sausio 24 d. pažyma Nr. (duomenys neskelbtini), kurioje pažymima, kad Lietuvos valstybės istorijos archyvas Šiaulių žydų bendruomenės 1919-1921 metų metrikų knygų saugoti negavo, todėl išduoti archyvo pažymos apie R. K1., Z. dukters gimimą negali; 7) Argentinios Respublikos Buenos Airių miesto savivaldybės civilinio registro išrašas ir jo oficialus vertimas iš ispanų kalbos, patvirtinantis T-Ž. šeimos sudėtį, kuriame nurodyti gimimai: A. T. gimė (data neskelbtina) Šiauliuose, Lietuvoje, B. T. gimė (data neskelbtina) Šiauliuose, Lietuvoje, C. T. gimė (data neskelbtina) Besarabijoje, Rumunijoje, R. K. gimė (data neskelbtina) Šiauliuose, Lietuvoje; sutuoktinių mirtys: Z1. T. mirė (data neskelbtina) Federalinėje sostinėje, D. D. T. mirė (data neskelbtina) Federalinėje sostinėje.

Atsakovas priimtu Sprendimu konstatavo, kad pareiškėjo pateikti dokumentai patvirtina, jog: 1) pareiškėjo senelė, nurodyta V. P. A. (pareiškėjo motina), gim. (data neskelbtina) Argentinoje, gimimo

liudijimo kopijoje – R. K., (duomenys neskelbtini) metų amžiaus, kurios tėvai – Z1. T. ir A. B.; 2) Z. T., gim. (data neskelbtina) Rusijoje, buvo 1926 m. gegužės 11 d. išduotas Lietuvos Respublikos užsienio pasas; 2) Z. T. 1926 m. spalio 18 d. atvyko į Argentiną iš Lietuvos. Sprendimu atsakovas taip pat konstatavo, kad pareiškėjo pateikti dokumentai nepatvirtina, kad: 1) pareiškėjo senelė R. K., gim. (data neskelbtina) gimė Lietuvoje ir buvo Lietuvos Respublikos piliečio Z. T., gim. (data neskelbtina) Rusijoje, duktė, nes pareiškėjas nepateikė (o LVIA patvirtino, kad duomenų apie asmens gimimą išduoti negali) senelės R. K. gimimo liudijimo; 2) pareiškėjas nepateikė R. K. išvykimo iš Lietuvos iki 1990 m. kovo 11 d. patvirtinančių dokumentų. Atsižvelgiant į tai, atsakovas konstatavo, kad nėra pakankamai dokumentų, patvirtinančių, kad pareiškėjo senelė R. K., gim. apie (data neskelbtina), iki 1940 m. birželio 15 d. turėjo Lietuvos Respublikos pilietybę ir išvyko iš Lietuvos iki 1990 m. kovo 11 d., todėl nėra pakankamai dokumentų, patvirtinančių, kad pareiškėjas yra Lietuvos Respublikos piliečio, tokį statusą turėjusio iki 1940 m. birželio 15 d., palikuonis, taip pat dokumentų, patvirtinančių, kad pareiškėjas gali būti kartu Lietuvos Respublikos ir kitos valstybės pilietis. Sprendimas priimtas vadovaujantis Pilietybės įstatymo 38 straipsnio 6 dalimi.

Komisija, vertindama ginčo aplinkybes, skundo ir atsiliepimo argumentus, pirmiausia pažymi, jog Prašymu, kurį pareiškėjas per atstovą pateikė Migracijos departamentui, buvo suformuluotas prašymas atkurti pareiškėjui X. Y. O. Lietuvos Respublikos pilietybę prosenelio – Z. T., iki 1940 m. birželio 15 d. turėjusio Lietuvos Respublikos pilietybę ir išvykusio iš Lietuvos Respublikos iki 1990 m. kovo 11 d., pagrindu. Prie Prašymo pateikti, pareiškėjo nuomone, visi dokumentai, pagrindžiantys Pilietybės įstatymo 9 straipsnio 1 ir 2 dalyje, 38 straipsnio 4 dalyje nustatytas įrodinėjamas aplinkybes.

Sprendime atsakovas, iš esmės konstatuodamas faktą, kad pareiškėjas neįrodė, kad jo senelė R. K. iki 1940 m. birželio 15 d. turėjo Lietuvos Respublikos pilietybę ir išvyko iš Lietuvos Respublikos iki 1990 m. kovo 11 d., neįrodė, jog yra palikuonis asmens iki 1940 m. birželio 15 d. turėjusio Lietuvos Respublikos pilietybę ir išvykusio iš Lietuvos Respublikos iki 1990 m. kovo 11 d., neįrodė, jog gali būti kartu Lietuvos Respublikos ir kitos valstybės pilietis, priėmė Sprendimą Pilietybės įstatymo 38 straipsnio 6 dalies pagrindu. Kitaip tariant, pareiškėjas įgijo teisę kreiptis į bendrosios kompetencijos teismą dėl juridinio fakto, patvirtinančio, jog yra asmens iki 1940 m. birželio 15 d. turėjusio Lietuvos Respublikos pilietybę ir išvykusio iš Lietuvos Respublikos iki 1990 m. kovo 11 d., palikuonis.

Komisija, vertindama Sprendimo turinį, sutinka su pareiškėjo skunde išdėstytais argumentais, jog Sprendimas priimtas ne tuo pagrindu, kuris nurodytas pareiškėjo atsakovui teiktame Prašyme. Sprendime nėra išdėstyta jokia atsakovo pozicija dėl pareiškėjo teisės atkurti Lietuvos Respublikos pilietybę kaip prosenelio Z. T. palikuonis (provaikaitis).

Atsiliepime atsakovas nurodė, kad dėl pateiktuose Prašymą pagrindžiančiuose dokumentuose skirtingai nurodyto pareiškėjo prosenelio asmens duomenų – Z. T., Z1. T., negalėjo patvirtinti, kad minėtas asmuo yra vienas ir tas pats, o pareiškėjas yra jo palikuonis, todėl buvo vertinama pareiškėjo teisė į Lietuvos Respublikos pilietybės atkūrimą senelės – R. K. pagrindu. Posėdžio metu Migracijos departamento atstovas paaiškino, kad pilietybės atkūrimo procese itin svarbus pilietybės nuoseklumas ir giminystės ryšio patvirtinimo faktas, o jo nesant, šiuo atveju, pareiškėjui sudaryta galimybė kreiptis į bendrosios kompetencijos teismą dėl juridinę reikšmę fakto nustatymo civiline tvarka. Tokį sprendimą atsakovo atstovas įvardija kaip gero administravimo principo įgyvendinimą.

Vertinant atsakovo argumentus, pirmiausia pažymima, jog ginčijamo individualaus administracinio sprendimo priėmimo motyvų nurodymas teismo proceso metu neturi būti vertinamas ir nedaro įtakos nemotyvuoto viešojo administravimo subjekto priimto sprendimo teisėtumui (žr., pvz., 2013 m. birželio 13 d. sprendimą administracinėje byloje Nr. A⁵⁰²-940/2013; 2015 m. kovo 31 d. nutartį administracinėje byloje Nr. A-1536-662/2015). Individualaus administracinio akto motyvų nenurodymas pačiame akte ir jų papildymas ginčą nagrinėjant teisme (šiuo atveju, Komisijoje) iš principo nėra toleruoti, kadangi kliūdo suinteresuotam asmeniui pasirinkti būdus bei priemones dėl savo teisių ar interesų gynimo, o galbūt apskritai sutikti ir pripažinti pagrįstu viešojo administravimo sistemos subjekto neigiamą atsakymą. Atitinkamos kliūtys sudaromos ir teismui (šiuo atveju, Komisijai), nagrinėjančiam skundus dėl individualių teisės aktų panaikinimo, nes teisiniai ir faktiniai pagrindai yra plečiami, sudaromos prielaidos vis naujų pagrindų teikimui. Taip išplečiamos ir bylos nagrinėjimo ribos, kurias ne visada pavyksta vėliau apibrėžti, kas neretai sąlygoja nepakankamai

išsamaus, objektyvaus ir neteisingo sprendimo priėmimą, o viešojo administravimo sistemos subjektams sudaromos prielaidos piktnaudžiauti savo teisėmis bei pareigomis (žr., pvz., 2013 m. balandžio 24 d. nutartį administracinėje byloje Nr. A⁵⁵⁶-714/2013).

Taip pat pažymima, jog tinkamas, atsakingas valdymas, kaip ne kartą akcentuota Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo praktikoje, yra neatsiejamas nuo gero administravimo reikalavimų (žr., pvz., 2015 m. gruodžio 21 d. išplėstinės teisėjų kolegijos sprendimą administracinėje byloje Nr. I-7-552/2015). Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas savo praktikoje taip pat yra nurodęs, jog VAĮ 10 straipsnio 5 dalyje individualiam teisės aktui nustatyti reikalavimai laikytini gero administravimo principo atspindžiu (pvz., Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2015 m. rugsėjo 2 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-2760-492/2015). Pagal gero administravimo principą valstybės institucijos turi vykdyti procedūrą nešališkai ir objektyviai, išaiškinti visas klausimui spręsti reikšmingas aplinkybes, išklausti asmenis, kurių atžvilgiu yra priimami administraciniai sprendimai (pvz., Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2019 m. rugsėjo 4 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-5184-575/2019), taip pat užtikrinti, kad administracinėje procedūroje būtų laikomasi visų teisės aktų nuostatų (pvz., Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2012 m. spalio 4 d. išplėstinės teisėjų kolegijos nutartis administracinėje byloje Nr. A⁵⁰²-134/2012, 2014 m. balandžio 22 d. išplėstinės teisėjų kolegijos nutartis administracinėje byloje Nr. A¹⁴³-816/2014 ir kt.).

Nustatytų aplinkybių pagrindu, Komisija sprendžia, jog atsakovas Migracijos departamentas turėjo pareigą spręsti dėl pareiškėjo Prašymo būtent prosenelio aplinkybių kontekste, ir skundžiamame Sprendime nurodyti tokias faktines ir teises aplinkybes, kurios atitiktų pareiškėjo Prašyme nustatytas jo nagrinėjimo ribas. Be to, kaip matyti iš Sprendimo rezoliucinės dalies, jis priimtas Pilietybės įstatymo 38 straipsnio 6 dalies pagrindu, tačiau nenurodomi jokie rezoliuciniai ir Prašymo nagrinėjimo rezultatai įforminantys atsakovo veiksmai. Sprendime nenustatytas pareiškėjui terminas, per kurį būtų galima atlikti reikiamus veiksmus dėl Lietuvos Respublikos pilietybės atkūrimo, Prašymo nagrinėjimas taip pat nesustabdytas, kaip tai numatyta Aprašo 26 punkte. Kita vertus, atsakovui nustačius, jog dokumentų pakanka patvirtinti, kad Lietuvos Respublikos pilietybės atkurti pareiškėjui negalima, turėjo būti vykdoma Aprašo 27 punkte numatyta procedūra, t. y. atsakovas turėjo pateikti vidaus reikalų ministru teikimą, o vidaus reikalų ministras ne vėliau kaip per vieną mėnesį nuo Migracijos departamento teikimo gavimo Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijoje dienos priimti sprendimą dėl Lietuvos Respublikos pilietybės atkūrimo (neatkūrimo). Tačiau, kaip minėta, iš Sprendimo rezoliucinės dalies nėra aiškūs tolimesni pilietybės atkūrimo procedūros veiksmai pagal atsakovui pateiktą Prašymą. Komisijos vertinimu, išdėstyti Migracijos departamento procedūriniai veiksmai dėl Prašymo nagrinėjimo neatitinka gero administravimo principo.

Apibendrinant tai, kas išdėstyta, sprendžiama, kad atsakovo priimtas skundžiamas Sprendimas neatitinka VAĮ nuostatų, nes atsakovas pareiškėjui atsakė ne pagal jo Prašymu apibrėžtas nagrinėjimo ribas. Sprendime išdėstytos faktinės aplinkybės dėl pareiškėjo prosenelio Z. T. nevertintos ir nesusietos su pilietybės atkūrimo instituta reglamentuojančiais teisės aktais, Sprendime nepaaiškinta, kodėl atsakovas pasirinko vertinti ne pareiškėjo prosenelio, o senelės R. K. duomenis, taip pat Sprendimu konstatavus, kad trūksta dokumentų, patvirtinančių pareiškėjo teisę į Lietuvos Respublikos pilietybės atkūrimą, joks galutinis sprendimas dėl Prašymo nepriimtas. Toks administracinis aktas, iš esmės nors ir sukeliantis pareiškėjui teises pasekmes, nėra išbaigtas, todėl neatitinka administraciniam sprendimui keliamų esminių reikalavimų dėl teisių ir pareigų pareiškėjui apimties nustatymo.

Nustatytų teisių ir faktinių aplinkybių pagrindu pareiškėjo skundas tenkintinas pilna apimtimi. Migracijos departamento prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos 2025 m. birželio 9 d. sprendimas Nr. (duomenys neskelbtini) naikinamas, o atsakovas įpareigojamas iš naujo išnagrinėti pareiškėjo prašymą dėl Lietuvos Respublikos pilietybės atkūrimo.

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo 20 straipsnio 1 dalies 3 punktu, 22 straipsnio 1 dalimi, Komisija

n u s p r e n d ž i a :

pareiškėjo X. Y. O. (X. Y. O) skundą tenkinti.

Panaikinti Migracijos departamento prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos 2025 m. birželio 9 d. sprendimą Nr. (duomenys neskelbtini).

Įpareigoti Migracijos departamentą prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos iš naujo išnagrinėti pareiškėjo prašymą.

Sprendimą per vieną mėnesį nuo sprendimo priėmimo bylos šalys gali apskusti Regionų administraciniam teismui Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

Komisijos posėdžio pirmininkė

Inga Drąsutavičienė

Komisijos narės

Marina Adomaitė

Laura Bernikienė